

# לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

ז.

## עין משפט נר מצוה

י א מיי פיי מהל  
שכרות הל' ד סג  
עשין פו טושיע ח"מ סי  
זו עטק ג:  
ב ב מיי שג הל' ד סג  
ש טושיע שס וסי  
שג סעף ד בה"ג:  
כ א גיי שג פיע הלכה  
ד ופ"ח מהל' מסכה  
הל' ד סג סג וסי פפ  
טושיע ח"מ סי שג סעף  
ד וסי ק' סעף י וסעף  
י א:  
כ ב מיי פ"ד מהל'  
שג הלכה ד סג  
לאון ס' טושיע ח"מ סי  
זו עטק ז:  
כ ג מיי פ"א מהל'  
ממרים הל' ד סג  
עשין ק"א ולאון קז:

### הגהות הב"ח

(א) ו"ש ד"ה הלכה כפי  
יהושע בן קרחא דש"י:

### רבינו הגנאל

ר' יהודה אומר אם השבח  
יור על ההוצאה נותן לו  
ההוצאה כ"י ופ"ג דהנן  
סתמא בבבא מציעא כל  
המשנה יור על התחונה.  
סבר דלמא אין סדר  
למשנה ותנא כל המשנה  
תנא ברישא וחזר ושנא  
במחלוקת ר' מאיר ור'  
יהודה כמו שפירש  
בבבא קמא בהגהות  
וקיימא לן סתם ואחר כך  
במחלוקת אין הלכה כסתם  
לפיכך הוצרך לומר  
בפירוש הל' כ"י יהודה.  
ורב יוסף אמר לא בריך.  
כי אמרינן אין סדר למשנה  
בתרי מסכתו אבל בחדא  
מסכתא על הסדר היא  
שויה. המוקדם מוקדם  
והמאוחר מאוחר ותלמא  
בבי חזיא מסכתא היא  
וכבר פירשנו בהגהות  
בעיקר מקומה ת"ל  
יאמר אדם לחבירו שבבת  
הנראה שתעמוד עמי  
לערב. ר' יהושע בן קרחא  
אומר [אומר] הנראה  
שתעמוד עמי לערב. אמר  
רבה בר רב הונא א"ר  
יהושע בן לוי הלכה כר'  
יהושע בן קרחא: ת"י  
הנשאל לחכם וטימא לו  
לא ישאל לחכם אחר  
ויטהר לו וכן ישאל לחכם  
ואסר לו לא ישאל לחכם  
אחר ויתיר. היו שנים אחד  
אסר ואחד מתיר. אחד  
מטהר ואחד מטמא. אם  
היה אחד מהם גדול  
מחבירו בחכמה ובמנין  
הלך אחריו. ואם היו  
שניהם שוין. הלך אחר  
המתמיר. ר' יהושע בן  
קרחא אומר בשל תורה  
הלך אחר המחמיר בשל  
טוריפת הלך אחר המיקל.  
אמר רב יוסף הלכה כר'  
יהושע בן קרחא. ת"ל כר'  
הפושעים שחזרו אין  
מקבלין אותם עולמית.  
דב"ר ר' מאיר ר' יהודה  
אומר חזרו במטמוניות פיי  
בסורו אין מקבלין אותם.  
בפירושיהו מקבלין  
אותם. איכא דאמרי ר'  
יהודה אומר עשו עבירות  
בסורו לומר פשיעתם  
בסורו היתה מקבלין אותם

**רבי מאיר** אומר נותן לו דמי קשיא דר"מ אדר"מ  
דהכא אחר רבי מאיר נותן לו דמי אמר אלמא שינוי קני  
ובהגהות (קמא) (ב"ק נה). ע"ש תנן אמר ר"מ הגזול פרה מעוברת וילדה  
רחל טעונה וגזוה משלם אותה ואת גזויה ואת וולדותיה אלמא  
קסבר שינוי לא קני וי"ל דשאלני התם  
דקנסא הוא דקא קניס רבי מאיר  
כדפירש התם משום דעבד איסורא  
וכן בההיא דהנזקין (גיטין נג). להמטמא  
והמלמעו ומנסך קניס ר"מ שוגג  
אטו מויד דמויקן זידים אכל הכא  
לא שייך לקנסו דלטובתו של צעלים  
נמכוין וכסבור הוא לזה לעשות כן  
וא"ת אכתי קשיא דר' יהודה אדרבי  
יהודה התם א"ר יהודה גזילה חוזרת  
צענייה אלמא שינוי קני והכא קתני  
יור על התחונה אלמא שינוי לא  
קני ואומר ר"ת דיתם נמכוין הוא  
לקנות אכל הכא שוגג היה ולא  
נמכוין לקנות:

**פשיטא** דמחלוקת ואחר כך  
סתם. תימיה למה לן  
למיפשט משום סתם בלאו הכי  
פסקינן פרק מי שהולאיוהו (עכו"ם דף  
מו.) ר"מ ורבי יהודה הלכה כרבי  
יהודה ולי משום דאיכא אמוראי סתם  
דפליגי וליה להו הך כללא לגבי הלכה  
סתם משנה נמי פליגי אמוראי  
ואפילו במחלוקת ואחר כך סתם נמי  
איכא מאן דפליגי לקמן בסוף פרקין  
(דף כה). גבי שכירות צמים דפליגי  
ר"מ ור' יוסי ופסיק רב יהודה אמר  
שמואל הלכה כרבי יוסי אע"ג דבבבא  
הכי סתם כר"מ לכך נראה לפרש  
בלאו מכה סתם צעי למיפשט דליהו  
הלכה כסתם אלא הכי פריך מחלוקת  
ואח"כ סתם הוא ואפילו למאן דליה  
ליה הלכה כסתם מ"מ משיב כרביס  
לגבי יחיד: ה"ג **משום** דקתני  
ד"ה כי הלבטא פשיטא. כלומר  
דקמיה כל המשנה הוא לשון הלכה  
דקוסקה ולא גרסינן גבי כמו שפירש  
הקונטרס דהא איכא מאן דלמור  
התם ל דאין הלכה כההיא דכל הסוור  
צו"ר ס': **הנראה** שתעמוד עמי  
לערב. פ"י ר"י הנראה צעניך  
שמוכל לעמוד עמי לערב:  
**הנשאל** לחכם וטימא לא ישאל  
לחכם ויטהר. וא"ת

**נותן לו הצבע דמי אמרו**. נותן לו צבע זה דמי אמר לכן כשתחלה  
אם ירצה דקצירא ליה לר"מ כל המשנה מדעת בעליו נקרא גזול  
וקנאו בשינוי וכדמפרש בבבא קמא בהגהות ע"ס [דף נה]. ונוטל האמר  
לעלמו אע"פ שהוא מעולה עכשיו בדמים: ר' יהודה אומר. א"כ  
ננא זה משתכר בשינוי אלא יור  
על התחונה: ואם השבח. שהשבח  
האמר יתר על היצאה שהולא הצבע  
נותן לו בעל האמר את היצאה  
סמנים וצלים ושכר פעולה כשכיר  
יוס ולא שכר שלם כמו שהתנה עמו  
ואם היצאה ימירה על השבח כו':  
**הלכה כר' יהושע** (ה). דש"י במלוה  
על פה: מחלוקת דרבי מאיר  
ורבי יהודה בהגהות ב"ק ק"א ואחר כך  
סתם לן תנא בבבא מציעא כר' יהודה  
וכל מחלוקת שנתלקו תנאים ואח"כ  
סתם לנו במשנתו ושכר פעולה הלכה  
כמותו לכיון דסתמיה אחר המחלוקת  
ש"מ דקמו רבנן צעמיהו ומסתברא  
טעמיה דהא"ר: אין סדר (משנה).  
סידרה דמנמינן לאו דוקא ושמה  
משנה אחרונה היא נשנית ראשונה  
צבית המדרש: כל מחלוקת ואחר כך  
**סתם נמי כו'**. אלמא קיימא לן כל  
מחלוקת ואחר כך קתם הלכה כסתם  
ביבמות צ"פ החולץ (דף מנ): כי  
**לא אמרינן אין סדר**. אלא סמכינן  
אסידרה ה"מ צדח מסכתא: נויקין  
**כולהו**. תלמא צ"י: ואינועיה אימא.  
לכ"י האדרינהו רב יוסף לאפיה דאי  
נמי אין סדר למשנה לא אליטריך  
לומר הלכה כרבי יהודה דודאי הלכה  
כי האי סתמא דכל המשנה לא הוה  
שייכא למיתנייה התם בהשוכרי דהא  
לא איירי בהוא פירקא בשינוי אלא  
בחוזה ומדמינא התם ש"מ הלכה  
קא פסיק ואזיל: הנראה. עתה נראה  
לשון הבוא נבוא (בראשית לו). לא אמר  
לו בצבת הנראה של תעמוד עמי  
לערב לעשות במלכתי לערב:  
**וכו' שחזרו**. אגולנין ועמי הארץ קאי:  
**אין מקבלין אותן**. להמזיקן בתורת  
חזרות לסמוך עליהן: עשו דברייהן.  
בסתר צעירות<sup>ט</sup> שעברו עד הנה:  
צפרהסא

**אותן בפרהסיא מקבלין אותן**  
אותן בפרהסיא מקבלין אותן  
וכי לא ישאל לכל החכמים וידונו זה עם זה אזלי ישיבוהו מדבריו וי"ל דאינו אסור אלא ל לשואל אם לא יודיע לו כבר שאלתי לפלוני ואסר לי  
אבל אם אומר לו כבר שאלתי פלוני חכם מותר אבל ודאי חכם זהר שלא ימיר כדאמר' צפרק כל היד (נה דף כ: ושם ד"ה אגמריה) חכם שאסר  
אין חזירו רשאי להמיר א"כ יוכל להחזירו כגון שטעה בדבר משנה או אפילו צדיקול הדעת וסוגיא כדריך דבבא אמרינן צפ"ק  
דקנהדרין (דף ו.) דמה שעשה עשוי וישלם מציתו אם נשאל ונתן צד ודוקא אסר אין חזירו רשאי להמיר אבל אם המיר חזירו רשאי  
לאסור והא דלמרי' צירושלמי צפ"י ר"א דמילה ר' סימון שרא ורבי אמי אסר איקפד רבי סימון ולא כן תני הנשאל לחכם והמיר לא  
ישאל לחכם שמא יאסור אלמא משמע דהמיר אין חזרו רשאי לאסור ה"פ התם אמאי איקפד רבי סימון ולא כן תני כלומר והלא  
אינו שגוי צדוק מקום הנשאל לחכם כו' דלא אסרו חכמים אלא להמיר אחר אסר ומסיק אמר רב יודן להפך היה שאל לר' אמי  
אסר לר' סימון ושרא ויקפד רבי אמי כהלא דמי נשאל לחכם ואסר לא ישאל לחכם אחר שמא ימיר והא דלמרינן פרק אלו  
טרפות (חולין ד' מט.) גבי מחטא דאשתכח צסימפונא רבה דכדא הווא מר צריה דרב אידי טריף רב אדא צר מניומי מכשר  
התם שניהם היו צבית המדרש כשנשאלה השאלה ס': **בשר** תורה הלך אחר המחמיר. רש"י היה פוסק בכל איכא דלמרי  
שבתלמוד בשל תורה הלך אחר המחמיר בשל סופרים הלך אחר האחרון ורביצ"א פ"י דכל איכא דלמרי לגבי לשון ראשון כטפל  
לעיקר והלכה כלישנא קמא ור"ת פירש דלאורייתא לחומרא דברבן לקולא כרבי יהושע בן קרחא דהכא ורבינו שמשון היה מפרש  
דבכל מקום יש להחזיר כח מניייהו משיעת התלמוד בתריה אזלינן: **ובב"ב** שחזרו בהן. פ"ה אגולניס ועמי הארץ קאי  
וקשיא וכי עם הארץ לא יוכל לעשות עוד תשובה עוד דלשון עולמית משמע שכבר קבלו אותם פעם אחרת ועוד קשה דבבבא  
צ"פ ד' כמה (דף לו.) תיבא עם הארץ שקיבל עליו דברי תצרות ונחמד לדבר נחמד לכל המורה כולה דברי ר"מ משמע הא  
לא נחמד מקבלין לכך נראה אע"פ שהעשרות ושיעיות אכר קבלו עליהן דברי חזירות ועתה חזרו לקורן  
ונחלקו אם יקבלו עוד ובמסכת דמאי (פ"ב משנה ג) מיתניא צדי היא וסם הארץ קבל עליו דברי חזירות והכי פירושו וכולן  
שקבלו עליהן דברי חזרות וחזרו לקורן אין מקבלין אותן עולמית דברי ר"מ וחס"כ חזרו בהן צעמיהו פ"י שחזרו לקורן בסתר  
וצפרהסא נוהגין דברי חזרות אין מקבלין אותן לפי שהם גונבים דעת הצבית אבל אם חזרו לקורן צפרהסא שאינם גונבים דעת  
הצבית אז מקבלין אותן דודאי אם יעשו תשובה יקיימוהו איכא דלמרי עשו דברייהם צעמיהו פירוש אם שכבר עשו דברי חזרות  
אף בצעמיהו מקבלין אותן כי מאחר שנתאמרו כ"כ בתשובה שאף בצעמיהו החזיקו זה אין להדימן אם חזרו ונכשלו אבל אם שכבר  
לא עשו דברי חזרות אלא צפרהסא אין מקבלין אותן כי שמא צבית היו עושין עבירות והיו מטעין הצביות: